

TELE2 MAGASIN #02 2022

Magasin för fastighetsägare, bostadsrättsstyrelser och samfällighetsföreningar

Öppna dörrar
för Fältservice

Se möjligheter
i framtidens
digitala revolution

Snabb, snabbare,
snabbast i nya
5G-abonnemangen

SPARA ENERGI SMART

Vi möter framtidena tillsammans

TELE2 TAR HELA TIDEN steg framåt mot framtidens teknik och möjligheter. Vi uppgraderar våra kunders nät med mer fiber och 10G-teknik och säkrar betydligt högre hastigheter med en enkel installation som inte stör de boende. I det här numret kan du läsa mer om hur våra duktiga fälttekniker arbetar för att göra det obegränsat enkelt för dig som fastighetsägare och bostadsrättsförening att erbjuda ett av marknadens snabbaste nät till era boende.

2

ETT ANNAT STEG vi har tagit är att bygga om våra mobilabonnemang för att möta framtiden och 5G. Med våra nya abonnemang kan man välja surfhastighet snarare än datamängd. Vi kallar dem Snabb, Snabbare och Snabbast. Oavsett vilka krav våra kunder ställer på snabbhet och mobilsurf, kan de hitta ett abonnemang som passar hos oss.

ATT SPARA ENERGI är högaktuellt, dels för miljön, dels för att energipriserna spås nå nya rekordnivåer. I det här numret får du därför en hel del goda råd för att spara energi smart med ny teknik. Tveka inte heller att ta kontakt med oss på Tele2 för att ta del av vår kunskap kring smarta fastigheter.

KJELL JOHNSEN

VD, TELE2

VIAPLAY

04 HÄR KOMMER FÄLTSERVICE

Tele2s fälttekniker uppdaterar, underhåller och åtgärdar fel. Följ med på uppdrag med fälttekniker Daniel Lund i Uppsala.

06 SPARA ENERGI SMART

Energipriserna slår i taket! Goda råd för att spara på smarta lösningar från Stena Fastigheter och Trefaldighetens samfällighetsförening i Täby.

12 LÄGERELD-TV DÅ OCH NU

Från Ria Wägner till Darin och Anders Tegnell.

15 SKAPA DEN FRAMTID DU VILL HA

Framtidsspanaren Anna Frankzén Starrin om att hitta stadga i en turbulent tid.

18 JUST NU: PREMIÄR FÖR HILMA

Välkommen in i konstnären Hilma af Klints tankevärld. Premiär på Viaplay den 18 november.

Tele2 Sverige AB [tele2.se](https://www.tele2.se)
Box 62, 164 94 Kista
Tel Fastighetsägargruppen: 90 333
Mejl: fastighetsagare@tele2.se
Ansvarig utgivare: Stefan Petersson, Tele2
Produktion: Mild Nygren AB Form: A Bit Graphic
Klimatneutralt tryck: Billes ISSN 2000-9127

BATTERYLOOP

GER NYTT LIV TILL ELBILSBATTERIER

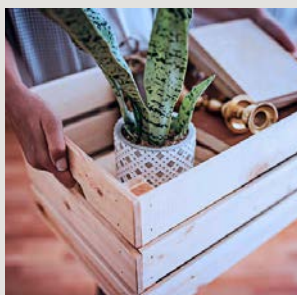
→ Marknaden för gamla elfordonsbatterier växer med cirka 40 procent per år. De kan få ett andra liv trots att de är uttjänta i bilar där prestandakraven är extremt höga. Hela 70 procent av kapaciteten finns nämligen kvar och den tar startup-företaget Batteryloop vara på genom att använda de gamla batterierna till energilager. Dessa kan till exempel vara med och stärka övergången till en ökad andel förnybar el genom att lagra solenergi samt vara en del av lösningen på effektproblematiken när mycket energi ska användas på samma gång, exempelvis för att ladda elfordon.

– Vi är en möjliggörare för omställningen och elektrifieringen. Våra produkter är baserade på second use, det vill säga återanvända batterier, så vi är en del av den cirkulära lösningen och det är väldigt viktigt för oss, förklarar Rasmus Bergström, Batteryloops vd. (Aktuell Hållbarhet)

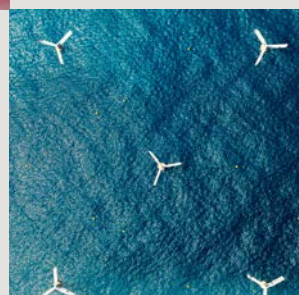
”KOLDIOXIDEN BEFINNER SIG PÅ NIVÅER som vår art aldrig tidigare har upplevt, det är ingen nyhet. Vi har vetat om det här i ett halvt sekel och har misslyckats med att göra något signifikant åt saken.”

Pieter Tans, seniorforskare, amerikanska vädermyndigheten NOAA (Ny Teknik)

ISTOCK

SEATWIRL

SKA VI BYTA GREJER MED VARANN?

→ Det behöver inte vara att byta en rostig skruv mot en cykelpump som i Hasse Alfredssons klassiska sång. Nej, grejer som du har tröttnat på kan bli en skatt för någon annan. Ett tips är att ordna en ”grej-bytar-dag” i föreningen. Gör det enkelt – huvudsaken är att sätta återbruket i fokus.

Byt fröer och sticklingar, bijouterier, glas och porslin, inredning, barngrejer, sportutrustning och böcker. Grejerna ska vara i gott skick, annars faller hela idén.

→ FLER TIPS finns på naturskyddsforeningen.se/arkiv/inspiration-tips-och-verktyg

ENERGISKT SÄTT ATT FÅNGA VINDEN

→ Ny teknik med flytande turbiner som ger enklare underhåll och lägre kostnader. Det är svenska företaget Sea Twirl som nu spås revolutionera vindkraften med en ny typ av vindkraftsturbiner. Deras modell är vertikalaxlad och flytande vilket exempelvis ger större flexibilitet i placeringen, de kan ta upp vind från olika håll och kan vara placerade nära varandra. Den första modellen, S1, med en kapacitet på 30 kilowatt, har testats under flera år utanför Lysekil. Om några år hoppas Sea Twirl kunna skala upp sina vertikalaxlade turbiner till att generera mellan sex och tio megawatt.

(Singularity Hub)

4 Öppna dörrar för Fältservice

De ser till att allt funkar, de sköter underhåll, de fixar till om något går fel, de uppgraderar till senaste teknik och framför allt – de ser till att de boende får de tjänster de ska ha.

Vi hängde med Daniel Lund, en av dessa teknik-hjältar hos Tele2 Fältservice, på besök hos en bostadsrättsförening i Uppsala.

Text **GUNILLA MILD NYGREN** Foto **SAMUEL UNÉUS**

FRÅN ETT FÖRRÅD nere i källaren hörs vänskapligt gnabb, skratt och koncentrerade kommentarer om en teknisk lösning – allt på samma gång. Det är Daniel Lund, fälttekniker från Tele2 och hans samarbetspartner på

detta uppdrag, Michel De Leon från en av Tele2s entreprenörer, Svagströmsbolaget, som är i full gång att uppgradera fastighetens fibernät till 10G-teknik. De har jobbat ihop många gånger och de rör sig välkoor-

dinerat – de vet exakt vad den andra ska göra, vilka verktyg som behövs och var det ska skruvas, skalas och klippas.

– Jag har ett roligt och utmanande jobb, konstaterar Daniel Lund.

– Det är variation hela tiden. Vi gör sånt här – en uppgradering i en prydlig källare – men det kan också vara stora datacenter som behöver felsökas eller så står vi i en lergrop och monterar ihop en kabel som har gått av.

DANIEL LUND har varit fälttekniker i drygt åtta år. Han är utbildad elektriker, men utvecklades mer mot teleteknik och började som underentreprenör till Com Hem. Han lärde sig mer och mer och när en tjänst blev ledig tog han chansen och sökte. Han fick jobbet och stortrivs.

Besöken ute i fastigheter kan ha

Fälttekniker Daniel Lund uppmanar fastighetsägare och bostadsrättsföreningar att låta Tele2 ha tillgång till fastigheterna med nyckel. Då kan teknikerna åtgärda, uppgradera och hålla näten i bästa skick dygnet runt och årets alla dagar, även om ingen kontaktperson finns tillgänglig.

sina utmaningar, till exempel när det gäller något så enkelt som att komma in. Trots säkra rutiner kring Tele2s hantering av nycklar (de förvaras i säkerhetsklassade skåp i larmade utrymmen) är det fortfarande många fastighetsägare och bostadsrättsföreningar som inte vill lämna ifrån sig en nyckel.

- Det kan ställa till det, mest för de boende faktiskt. Har vi inte nyckel blir det ofta en fördröjning innan en tekniker kan utföra sina tjänster. Vi gör det vi gör 24 timmar om dygnet, sju dagar i veckan och ett avbrott kan ske när som helst. Kan vi då snabbt vara på plats kanske det inte ens märks. Jag vill gärna uppmana alla att se till att vi har tillgång till fastigheterna, det underlättar och förbättrar vår service.

I källaren i Uppsala börjar jobbet

bli klart. Fastigheten har nu fiber in i fastigheten, ny utrustning är installerad som klarar betydligt högre symmetriska hastigheter i nätet än tidigare och ett effektivare sätt att modulera signalen med en ny standard som i korthet innebär att det blir möjligt att skicka betydligt mer trafik på befintligt frekvensutrymme.

- Det är spännande med ny teknik. Det kräver problemlösning och att vi är uppfinningsrika, säger Daniel Lund.

MICHEL DE LEON tittar upp från mätinstrumentet som mäter att signalerna är på rätt nivå efter uppgraderingen och ler:

- Danne kan allt! Han är vår trygghet här ute på fältet, det är honom vi ringer när vi stöter på problem vi behöver lösa. •

VAD GÖR TELE2 FÄLTSERVICE?

Det är ett team på cirka 200 tekniker och servicepersonal över hela landet som ser till att drift, kvalitet och kapacitet av Tele2s nät och system uppfyller de höga krav som ställs. De har bred kunskap om olika tekniker, förutom underhåll så jobbar de just nu med att stegvis uppgradera Tele2-hus till 10G-teknik.

VAD ÄR 10G-TEKNIK?

- Teknik som ger cirka tio gånger hastigheten än tidigare, det kan också kallas remote phy.
- Fiber fram till fastigheten och uppdaterad teknik ger ökad kapacitet i nätet med symmetriska hastigheter och högre driftssäkerhet.
- Smidig uppgradering. Inne hos de boende är det oftast samma utrustning och uttag kvar, men de får högre kapacitet med fler tjänster och val.

Trefaldighetens
samfällighetsförening
uppdaterar ventilations-
lösningen i garaget
för att spara el samt
installerar laddstationer
för elbilar, något som
uppskattas av de
boende.

328

Spara energi smart

Rörligt eller timpris? Binda eller inte? Plötsligt har avtalsspecialister på elhandelsbolag blivit middagsbjudningarnas kelgrisar. Aldrig förr har välförbrukning och kilowattimmar varit ett så givet diskussionsämne för så många. Numera är det streetsmartness att ha lika bra koll på sina egna spotpriskurvor som daytraders har på OMX-indexet.

Text HENRIK LENNGREN Foto SAMUEL UNÉUS

SOMMAREN OCH HÖSTENS nyheter har dominerats av energisituationen i Europa, med brist på energi, obalans i systemet och skenande energipriser. Vintern förväntas bli bister - men hur bister? Och vad kan byggbolag, fastighetsägare, bostadsrättsföreningar och, så klart, boende göra för att spara just energi?

Trefaldighetens samfällighetsförening i Täby är ett föregångsexempel när det kommer till att spara energi smart. Ambitionen att spara energi har funnits som ett långsiktigt mål i många år, betonar ordföranden Pieter van der Bilt.

- Tack vare solpaneler på taket kan vi värma upp allt som är gemensamhetsanläggningar - trapphus, garage, belysning med mer - så den energi som krävs för det betalar föreningen tack vare solpanelerna. Och vi ser till att det är 20 grader i varje lägenhet. Vill du ha det varmare får du betala det själv, säger han.

Föreningen har installerat en central elsäkring och egna mätare i lägenheterna för att få ner nätavgiften för föreningen. Man har även bytt ventilation i husen samt är i full gång med att uppdatera ventilationslösningen i garagen i hopp om att spara på elen.

- Med den nya tekniken går ventilationen bara på när garaget öppnas, och så går den bara en kort stund eftersom den inte behöver vara på hela dagarna. På så sätt sparar vi nästan 70 000 kronor per år.

DRIVKRAFTEN ÄR, enligt Pieter van der Bilt, självklar: för kunna hålla nere avgifterna måste var och en vara sparsam och effektivisera sitt energianvändande.

- Nyligen drog vi igång ett projekt i varje portuppgång för de fastigheter som är 50-plus-boende. Med akustikstyrning i portarna känner sensorn av när någon tar i handtagen, och slår då på lamporna. Efter 30 sekunder släcks lamporna. Vi tittar på om vi ska installera samma lösning i våra garage, eller skaffa billigare lampor som minskar kostnaden.

Tack vare investeringarna har ni inte behövt höja avgifterna på länge?

- Nej, det stämmer. Och vi har varit sparsamma, inte snåla. Genom att agera förnuftigt och återhållsamt kommer man långt. Även om vi ligger långt fram är vi inte proffs på något sätt. Däremot tror jag att vi är inlyssnande. Det som är bra för föreningen är också bra för alla människor som bor här. Det är viktigt även för miljön att se till att vi brukar mindre energi.

Mitt i brinnande energikris har Trefaldighetens samfällighetsförening sett faktiska resultat på att jobbet varit mödan värd.

- Både när det gäller ventilationsbytet och akustikstyrning har vi räknat hem kostnaderna på två år. Solcellerna är betalade sedan länge; det går rakt in i allas favör.

Hur har de boende reagerat?

- De är jättepositiva, så det har blivit en höjdare. Vi har många äldre som tycker det har blivit ganska dyrt att leva. Tack vare våra investeringar har vi kunnat bibehålla ganska vettiga avgifter. Framför allt med dagens elpriser känns det så rätt att vi verkligen har satsat. Vi har dessutom bra och långa bindningstider med bra ränteförhållanden i basen som gör att vi kan hålla nere kostnaderna. →

Det som är bra för föreningen är också bra för alla människor som bor här. Det är viktigt även för miljön att se till att vi brukar mindre energi.

TJÄNSTER FRÅN TELE2

Med en uppkopplad fastighet kan vardagen förenklas samtidigt som driften säkras och energianvändningen effektiviseras. Tele2 tillhandahåller grundläggande uppkoppling, fast eller mobil, för fastighetsautomation. Applikationer kan till exempel vara:

- Styrning av belysning, videoövervakning och passage-system som ger ökad trygghet för de boende.
- Uppkoppling av energisystem, ventilation, solceller, laddning av elfordon samt för övervakning, styrning och rättvis debitering.

40 PROCENT AV SVENSKA BOSTADSRÄTTSHAVARE tycker att deras förening kan bli bättre på hållbarhet. De mest önskade förändringarna är solceller, laddstationer för elbilar samt möjlighet att mäta sin egen elförbrukning.

(SBC, Sveriges BostadsrättsCentrum)

Solceller, laddstolpar och smarta ventilations- och belysningslösningar håller nere de löpande kostnaderna i föreningen.

Vårt mål är att halvera vår klimatpåverkan till 2030. Då är energieffektiviseringen en viktig del i det arbetet.

En jätte på fastighetsmarknaden är Stena Fastigheter, utifrån sitt perspektiv har de jobbat med smart energi i större skala. Mattias Sikström, energi-, miljö- och projektchef på Stena Fastigheter Stockholm, har planen utstakad.

- Vi har varit proaktiva när det gäller energieffektivisering en längre tid. Just nu påbörjar vi exempelvis AI-styrning av värmen i vårt bestånd. En stor implementering pågår nu, där vi kan koppla upp och styra samtliga fastigheter med AI-algoritmer. Det möjliggör en effektiv styrning som både ger bättre inomhusklimat för våra kunder och sparar energiförbrukningen i driften. Nästa steg, efter att vi kopplat upp värmen mot AI, är att lägga till el, berättar han.

10

DET SENASTE decenniet har Stena Fastigheter Stockholm investerat i omfattande energisparande program. Man har bland annat reducerat värmeförbrukningen med cirka 30 procent och elförbrukningen med cirka 40 procent i fastighetsbeståndet.

Företagets energisparprogram har omfattat stort som smått: tilläggsisoleringar, fönsterbyten, LED-belysning, närvarosensorer, tidsstyrning samt uppgraderingar och implementering av styrutrustning. Vad är då målet?

- Att halvera vår klimatpåverkan till 2030, säger Mattias Sikström.

- Då är energieffektiviseringen en viktig del i det arbetet. I dag har vi bara grön fastighetsel och grön fjärrvärme i stor omfattning. Men vi vill också fortsätta minska vår förbrukning av el, värme och vatten med två procent per år.

DE SENASTE åren har Stena Fastigheter Stockholm fokuserat på att bli mer självförsörjande på el. Detta med tanke på att elmarknaden fokuserat prissättningen alltmer kring effektuttag samt den pågående elektrifieringen i samhället som ökar efterfrågan.

- Vi satsar på omfattande solcellsprogram, gärna i kombination med energilager i form av batterier. Energilagret resulterar i att vi kan lagra solenergin när solen alstrar mest energi, och sedan kan använda elen när den är som dyrast eller när vi

behöver den mest. Detta sammanfaller ju inte alltid med att solen skiner.

I Stockholm har man installerat solpaneler på 56 byggnader. Och i sin fastighet i Mölndal (med Essity som hyresgäst) möjliggör solceller i kombination med batterilager en omfattande laddinfrastruktur för hyresgästernas elbilar.

- När det handlar om just hyresgäster ger vi tips på vår kundportal om hur de ska kunna ta vara på värmen genom att ha fritt framför elementen och vädra snabbt i stället för att ha fönstret på glänt, säger Mattias Sikström.

Att bli medveten om sin elkonsumtion är en bra start för att ändra beteende, påpekar han, och nämner smarta appar som Tibber som visar elförbrukningen i hushållet.

- Hyresgästernas ökade intresse för hållbarhetsfrågor, samtidigt som det har seglat upp som en plånboksfråga, gör att det finns ett ökande intresse bland våra kunder att ha en diskussion kring gemensamma ansträngningar för reducerad el- och värme-konsumtion. •

MIKAEL GÖTHAGE

ISTOCK

SMARTA SPARTIPS

PÅ KORT SIKT

- Se över temperaturer och drifttider på värme, ventilation, belysning och kyla. Att sänka inomhus-temperaturen med en grad minskar behovet av uppvärmning med cirka fem procent.
- Kontrollera att flöden och tryck i systemen är rätt. På så sätt blir återvinning- en optimal.
- Följ upp energiförbruk- ningen och agera om något förändras.
- Utbilda personalen.

PÅ LÄNGRE SIKT

- Inför vattensparprojekt: kan man minska förbruk- ningen på varmvatten så minskar kostnaden både på vatten samt värme för att värma upp den.
- Installera solceller. De producerar el i minst 25 år och kräver minimalt med underhåll.
- Koppla upp teknisk instal- lation till ett bra fastig- hetsautomationsverktyg. Med AI-styrning kan du hålla koll på inomhustem- peraturen.

- Byt fönster. Det gör stor skillnad på inneklimatet och upplevd komfort.
- Har ni ett bra klimatskal är det lättare att arbeta med energibesparingar.

Tips från Mattias Sikström, energi- miljö- och projekt- chef på Stena Fastigheter Stockholm

Solceller har boomat de senaste åren. För föreningar med solceller kan ett gemensamt elabonnemang användas av både fastigheterna och då ta vara på eventuellt överskott av producerad el i stället för att säljas till elnätet.

Lägereldar då och nu

Att samlas i soffan framför tv:n är något vi gjort i decennier. Numera samsas den med allt fler strömnings-tjänster, men lägereld-tv fortsätter att glöda i våra vardagsrum. Här är några av godbitarna under åren.

Källor: SVT, Wikipedia, Mellopedia, MMS

SVERIGES MEST KÄNDA HÖRNA

→ **HYLANDS HÖRNA** är Sveriges första talkshow. Lennart Hyland charmar hela svenska folket och alla som räknas gästar hans hörna - från statsminister Erlander till kulturpersonligheter som Hasse&Tage, Cornelis, Siw Malmqvist, Carola och så klart Per Oscarsson, som klädde av sig in på bara kalsongerna. En skandal då det begav sig 1966.

1962

VÅR HETASTE LÄGERELD

→ **MELODIFESTIVALEN, SCHLAGER-FESTIVALEN ELLER MELLON** är en av våra starkast glödande lägereldar, men just 1974 när Abba vinner med sin Waterloo, är tonläget kritiskt: Det går inte att tävla i musik är en åsikt, det kallas kommersiellt dravel av några och alternativa festivaler anordnas av proggrorelsen. Formatet ändras 2002 med delfinaler över hela landet, vilket ger tittarna mer makt att utse vinnarlåten.

1974

1956

FOLKKÄR VINKNING

→ **HEMMA MED RIA WÄGNER** sänds för första gången. Ett matprogram, eller husmorsprogram som det kallades, där allt görs i realtid. En deg som ska jäsa i 20 minuter får jäsa klart under programtiden medan Ria Wägner intervjuar sina gäster. Det är slow-tv på riktigt och en föregångare till dagens Go'kväll. Ria Wägner är en av de första tv-personligheterna som blir folkkär. Hennes signum är den bakåtvända vinkningen.

1980

OFÖRGLÖMLIG PARAD I IKONISKT PROGRAM

→ **HÄR ÄR DITT LIV** är ett av de största nöjesprogrammen genom tiderna med Lasse Holmqvist som ikonisk programledare. En känd person kidnappas in i studion med oväntade och roliga möten från sitt liv. En snackis blir det när Lill-Babs är gäst och alla hennes tidigare män marscherar in i studion – ett debatterat tilltag. Programmet sändes till 1991 med samma programledare. I år har idén återuppstått som Vilket liv! med Renée Nyberg på TV4.

VAD HÄNDER PÅ GREVEHOLM?

→ **MYSTERIET PÅ GREVEHOLM** är årets julkalender och en av de mest populära genom tiderna. Varje dag från 1 till 24 december har vi trollbunds av sagor om tomtar och troll, en gumma som blir liten som en tesked och 1970-talets socialrealistiska varianter som Broster, Broster – den mest utskälda julkalendern genom tiderna. Första adventskalendern, som programmet kallades till 1971, hette Titteltiture och sändes 1960.

1996

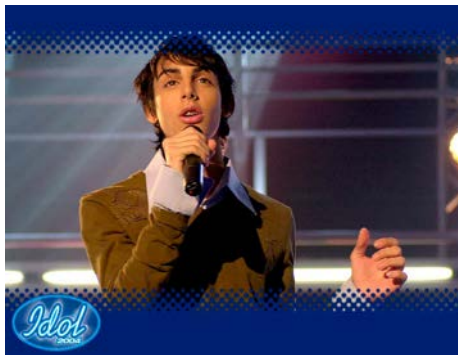
DRÖMMAR OM LANTLIG IDYLL

→ **TRÄDGÅRDSTIDER** med populära programledarna Tareq Taylor, Pernilla Månsson Colt, John Taylor och Malin Persson skapar vackra trädgårdar, härliga miljöer och god mat från olika gårdar i Skåne. Varje vecka är det dryga miljonen tittare som drömmer sig bort till lantliga idyller från tv-soffan.

2016

2004

NÄR DARIN BLEV IDOL

→ **IDOL** är talangprogrammet som fortfarande fångar oss. Programmet har vaskat fram stjärnor som Darin, Danny, Agnes, Loreen, Måns Zelmerlöf och senast Tusse. Men det är inte bara de aspirerande artisterna som fascinerar med sin talang, även juryn har en viktig roll i programmet och underhåller ibland på samma nivå. Tittarna får följa kandidaterna från sin första, ofta nervösa, audition till hur de utvecklas som artister och allt väcker starka känslor.

2020

CORONAINFORMATION BLIR TILL DAGLIG RUTIN

→ **FOLKHÄLSOMYNDIGHETENS PRESSTRÄFFAR** blir en viktig lägereld under början av pandemiåret. Flera dagar i veckan sitter vi alla vid tv:n 14.00 för att uppdatera oss om smittläget. Det här året är vi hemma och tv:n blir vår samlingspunkt. 2021 stormar vardagsrealismen in – dramat Tunna blå linjen, om en grupp polisers vardag i Malmö, blir en stor succé och lägereld.

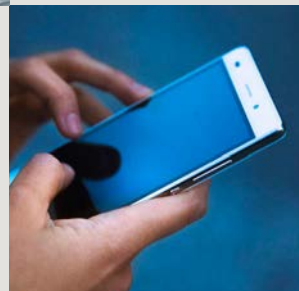
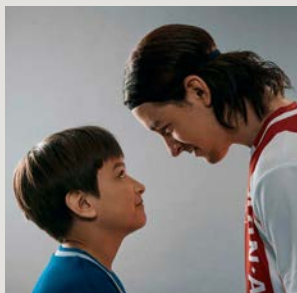

FOTO: TT-BILD, TV4 OCH FRANKIE FOUGANTHIN

GETTY IMAGES

NORDISK FILM

14

TELE2 SIKTAR PÅ NETTONOLL-UTSLÄPP SENAST 2035

→ Som första företag i Sverige och ett av endast 50 företag i hela världen, har Tele2 fått sitt vetenskapsbaserade nettonoll-mål för att begränsa global temperaturökning godkänt av Science Based Target Initiative, SBTi.

Den sista pusselbiten i en långsiktig klimatstrategi att ha nettonoll-utsläpp till 2035, enligt Erik Wottrich, hållbarhetschef på Tele2.

– De stora utsläppen i vår verksamhet finns i värdekedjan – i produktionen hos våra leverantörer och i användningen av våra tjänster och produkter. Vi för en dialog med våra leverantörer för att informera om de krav vi ställer och de är lyhörda. Trycket att förändra och minska koldioxidutsläppen kommer från flera håll och de företag som arbetar seriöst med det här vinner förtroende hos både kunder, investerare och medarbetare.

Den största vinsten för miljön från den egna verksamheten är att minska elanvändningen och att den el som används kommer från förnybara källor.

– I vår egen verksamhet har vi redan minskat utsläppen med 90 procent genom att köpa el från förnybara källor och att alla nya tjänstebilar är elbilar. Nu tar vi nästa steg och jobbar med hela värdekedjan. Att få det här godkännandet från SBTi är stort och visar att vi tar täten för nettonoll-utsläpp av koldioxid i telekombranschen globalt.

JAG ÄR ZLATAN PÅ TELE2 PLAY

→ Det är få idrottsstjärnor som fascinerar så som Zlatan Ibrahimovic. Den 18 december kommer filmen om hans liv på Tele2 Play, som ingår i alla Tele2s tv- och streamingpaket. I *Jag är Zlatan* får vi följa hans uppväxt från 12-årig talang i Rosengård som gick vidare till proffslivet i Amsterdam redan som 16-åring. Längtan efter att bli sedd, en fantastisk talang och en stark vilja att lyckas förde honom till den absoluta världstoppen. En underdog-story som fascinerar.

OBEGRÄNSAD DATA OCH 5G I MOBILEN

→ Oavsett när, var och hur du mobilsurfar och vilka krav du ställer så hittar du rätt hos Tele2.

I tre nya abonnemang får du obegränsad mobildata, även när du är utanför lägenheten samt valfrihet i surfhastigheten med tre steg upp till 1 000 Mbit/s sekund. Dessutom har alla nya privata abonnemang 5G som standard samt fria samtal, sms och mms inom Sverige. Välj mellan **Snabb** – upp till 100 Mbit/s, **Snabbare** – upp till 250 Mbit/s och **Snabbast** – upp till 1 000 Mbit/s samt 21 streamade kanaler i Tele2 Play och Smartwatch-abonnemang. Precis som i fasta nätet.

→ **LÄS MER** om mobilabonnemangen på [Tele2.se](https://tele2.se)

Anna Frankzén Starrin är kulturanthropologen som blev framtidsspanare.

– Vi är inte offer för omständigheter utan var och en av oss skapar vår framtid.

15

PERSPEKTIV

Att bara börja är viktigast

Det finns ingen perfekt kristallkula, men genom att titta på trender och beteenden kan vi få en framtidskarta för att kunna navigera klokt framåt. Viktigast är att förstå att vi inte är offer för omständigheter, vi kan skapa den framtid vi vill ha. Det säger Anna Frankzén Starrin, kulturanthropolog och framtidsspanare med smeknamnet Robot-Anna.

Text **GUNILLA MILD NYGREN** Foto **SAMUEL UNÉUS**

HON HAR GJORT flera studier om framtidens hållbara samhällen och menar att den absolut viktigaste megatrenden är att ta ett hållbart ansvar för miljö, ekonomi och socialt. Anna Frankzén Starrin konstaterar att "hållbar utveckling är världens viktigaste ord just nu".

Och så klart den digitala transformationen, som är ett avgörande hjälpmedel för att vi ska ta oss framåt på ett hållbart sätt. Att gå bakåt är inget hon tror på, så fungerar inte människor konstaterar hon:

- Vi står vid ett vägskäl nu - vi behöver förändras för att ens ha en framtid. Jag tror på att vetenskap, forskning och innovation kan ta oss framåt och det sägs ju att kris är uppfinningens moder, det ger hopp! Vi behöver nya grepp att förhålla oss till för att rädda vår miljö.

Hon är kulturanthropologen som ville bli diplomat, men insåg att det jobbet inte handlade så mycket om att rädda världen som hon hade hoppats. I stället läste hon kommunikation och startade en karriär inom reklambranschen.

- Jag var det som kallas planner och det handlar mycket om att analysera och tyda hur vi människor agerar och konsumerar, så det ligger nära antropologin och det är så jädra spännande, säger Anna Frankzén Starrin, som parallellt förekom flitigt i radio och tv för att prata trender och mänskliga beteenden. Till sist tog hon steget och startade eget som framtids- och samtidsspannare.

- Många tror att jag ska glida in och säga att så här blir framtiden, men jag har ingen kristallkula. Däremot kan jag studera och analysera trender för att se framåt. Men det som är essensen i mitt budskap är att vi inte är offer för omständigheter, utan var och en av oss skapar vår framtid.

MYCKET AV DET vi gör i vardagen kan vi göra tack vare snabb uppkoppling mellan olika enheter och sensorer. Nu kommer den ännu snabbare 5G-tekniken i mobila nät, 100 gånger snabbare än den teoretiska maxhastigheten för 4G, och fiber och 10G-teknik i fastigheterna. Vi står inför en ännu mer uppkopplad framtid, en ny digital revolution. Anna Frankzén Starrin, som den Robot-Anna hon är, ser fram emot att mycket som har varit i prototypstadiet blir verklighet:

- Om man tänker bostadsområden ser jag självkörande fordon som blir en sorts hjärna i kvarteret - som hämtar och lämnar energi, samlar data kring hur de boende rör sig och drar slutsatser kring det för

att förbättra servicen i området. Det blir ännu mer så att digitaliseringen bidrar till att länka fastigheterna med samhället.

Att kunna samla stora datamängder, big data, och analysera dem med hjälp av specifik artificiell intelligens, AI, gör att vi får ett bra underlag för att kunna dra slutsatser om framtiden.

- Det är inte en perfekt kristallkula, men så nära vi kan komma. I en fastighet är det smart att använda de möjligheterna till att spara el och vatten, effektivisera underhåll och liknande. Fastighetsbranschen har enorma vinster att göra på att digitalisera och skapa smarta fastigheter.

- Apropå vinster så har fastighetsägare också mycket att vinna på att förstå vikten av den sociala hållbarheten. Att skapa bostäder och områden som ger trygghet och gemenskap, möjligheter till delningsekonomi och liknande blir ännu viktigare i framtiden.

NU, I TIDER av krig på många håll i världen, kriser i ekonomin och i en post-pandemisk tid behöver vi stå stadigt och hitta fotfästet i en värld som förändras allt snabbare.

En bra början, enligt Anna Frankzén Starrin, är att allra först formulera svar på frågorna:

Vad vill vi åstadkomma? Vad är vår vision om framtiden - vart ska vi nå? Hur påverkar det som sker i världen oss och det vi gör?

- Hitta din ledstjärna så blir det lättare att gå vidare, då kan man välja bort och inte springa på alla bollar. För en fastighetsägare eller bostadsrättsförening finns en mängd faktorer som påverkar deras verksamhet - lista dem och gör en plan utifrån den vision du har. Det kan vara energipriser, komponentbrist och en massa annat. Ta in kunskap och hitta lösningar, till exempel för att nyttja digitaliseringen. För att hitta det där fotfästet och stå stadigt ger Anna Frankzén Starrin tre viktiga punkter:

- MAN KAN INTE GÖRA NÅGONTING ENSAM. De mest framgångsrika projekten, de mest utmanande, har hittat ett sammanhang eller ett slags ekosystem med samarbetspartners som strävar åt samma håll.
- MÅNGFALD. Ta in olika människor i företaget, värna nej-sägarna som inte är förnöjda och de lite jobbiga galenpannorna - de behövs för att ta er framåt.
- BARA BÖRJA! Det viktiga är att göra någonting - det kanske inte är stora genomgripande saker, men börja någonstans och hitta vägar framåt i digitaliseringen. •

Det sägs ju att kris är uppfinningens moder, det ger hopp! Vi behöver nya grepp att förhålla oss till för att rädda vår miljö.

– Människan har genom historien alltid försökt förstå framtiden. Ju mer vi förstår och kan se, desto bättre blir vi rustade, motståndskraftiga och förberedda för hinder och hot, men framför allt till att se möjligheter, säger Anna Frankzén Starrin.

ANNA FRANKZÉN STARRIN

GÖR

Kulturanthropolog och framtidsspanare. Har regelbundet samtidskommenterat i radio och alltid haft ett intresse för digital utveckling, något som har gett henne smeknamnet Robot-Anna. Driver nystartade företaget Sign of Times tillsammans med Dr Mia Wahlström för att hjälpa företag att göra en hållbar transformation med framtidsperspektiv.

DRÖMROBOT

Alla robotar som ger mig mer tid med min son Rufus och hunden Happy. Gärna en som städar.

MEST ANVÄNDA

APP

SR Play – Sveriges Radio

I Hilma af Klints tankevärld

Hon ville inte att hennes livsverk skulle visas offentligt förrän tjugo år efter sin död 1944. Men det tog ytterligare många år innan världen fick upp ögonen för den banbrytande konstnärinnan Hilma af Klint.

Nu har regissören Lasse Hallström gjort en film om hennes liv med titeln Hilma, som visas på Viaplay från och med den 18 november.

Text **TOVE GYLLENSTIERNA** Foto **VIAPLAY**

Hilma af Klint valde att inte visa sin konst eftersom hon trodde att samtiden inte skulle förstå hennes verk. Nu slår hon världen med häpnad.

FAKTA OM FILMEN HILMA

- Filmen Hilma, i regi av Lasse Hallström, kan ses från den 18 november på Viaplay.
- Rollen som konstnärinnan Hilma af Klint spelas av Tora Hallström (den yngre) och Lena Olin (den äldre).
- I övriga roller syns både svenska och engelska skådespelare.
- Inspelningen skedde under två veckor i Sverige och fem veckor i Vilnius, Litauen.

NÄR HILMA AF KLINTS gigantiska, säregna och färgstarka målningar visades på Guggenheimmuseet i New York 2019 slogs publikrekord.

Hur kunde en kvinna måla på det här sättet runt förra sekelskiftet? frågade man sig.

- Visst är hon intressant som kvinnlig konstnärlig pionjär. Det brukar sägas att hon var en av de första som målade abstrakt, redan 1906. Men när man sätter sig in i Hilmas tankevärld, förstår man att för henne var det inte abstrakt. Hon *såg* det hon målade, säger Lasse Hallström.

Det var framför allt Hilma af Klints andliga sida som väckte hans nyfikenhet.

- Min fru hade sett en fransk film som delvis handlar om henne och tipsade mig. Jag höll vid den tiden på med research om ufon och hade blivit mer och mer intresserad av andliga och ockulta frågor, berättar Lasse Hallström.

Han läste allt han kom över om denna mångfaceterade kvinna, blev fascinerad och bestämde sig för att skriva ett filmmanus baserat på hennes liv.

LASSE HALLSTRÖM gjorde gedigen research, inte bara genom det som skrivits. Han träffade Hilmas släktingar och besökte platser där hon bott och verkat.

Rollen som den äldre Hilma vek han åt sin hustru, Lena Olin, medan den yngre Hilma skulle spelas av hans dotter, 27-åriga Tora Hallström. Den unga Hilma är i fokus under två tredjedelar av filmen, så det var ett vågat val. Tora är utbildad ekonom från det amerikanska prestigeuniversitet Princeton och har bland annat arbetat inom finansbranschen på Wall

Street. Bortsett från några mycket små roller i två av sin pappas tidigare filmer hade hon ingen erfarenhet av skådespeleri. Ändå tvekade aldrig Lasse Hallström att casta henne:

- Jag var inte ett dugg orolig, jag har alltid sett hennes begåvning.

Tora själv däremot, var fundersam:

- Mest var jag rädd för vad andra skulle tänka om att jag, som så oerfaren och inte utbildad till skådespelare, får en så stor roll. Men mamma och pappa övertygade mig.

NU, EFTER SIN första stora filmroll, har Tora bestämt sig för att fortsätta i skådespelaryrket och går på en teaterskola i New York.

- Under arbetet med filmen kände jag direkt att det är detta jag vill hålla på med. När jag jobbade som ekonom var det något som saknades. Skapandet, tror jag, säger hon och fortsätter:

- Samtidigt är det oerhört slitsamt, att jobba från tidig morgon till sen kväll och hela tiden ge allt man har... vända ut och in på sig själv. Man förstår inte hur krävande det är innan man har gjort det.

Först hade Lasse Hallström tänkt sig en svensk film. Men efter att flera traditionella svenska produktionsbolag tackat nej, vände han sig till Viaplay.

- Där tänkte man direkt på idén. Men de ville att filmen skulle vara på engelska, eftersom de nu satsar på nordiska filmer för en internationell publik.

Samarbetet med Viaplay har varit fantastiskt, säger Lasse Hallström:

- De har verkligen satsat och gett mig full frihet. •

AVSÄNDARE:
TELE2 SVERIGE AB
BOX 62
164 94 KISTA

B PP Sverige, Port Payé

Hjälp oss hålla era fastighetsnät uppdaterade

Ibland behöver vi på Tele2 åtgärda ert fastighetsnät för allra bästa funktion. Oftast sker det dagtid, men problem kan uppstå även utanför ordinarie arbetstider. För att snabbt kunna ge avtalad service är det avgörande att Tele2 har nycklar till er fastighets teknikutrymmen. Detta för att kunna felsöka, göra installationer och åtgärda problem på plats, dygnet och året runt. Vi förvarar era nycklar i säkerhetsklassade skåp i larmade utrymmen hos Tele2.

Kontakta oss så hämtar vi nycklarna till er fastighet.

Fyll i formuläret på tele2.se/nyckelansvarig

Ny styrelse, nya kontaktpersoner?

Kom ihåg att meddela oss era kontaktuppgifter. Då får ni viktig information om uppgraderingar och tjänster.

Ring 90 333, mejla oss på fastighetsagare@tele2.com eller meddela oss på tele2.se/fastighetsagare/ny-kontaktperson

TELE2
● ● ● ● ● ●
OBEGRÄNSAD